
Nunatsinni Nakorsaaneqarfik

Landslægeembedets vejledning om ansvarsforholdene mv. ved sundhedsfagligt
personales brug af telemedicin

Til alle sundhedspersoner

Udgivet 7. november 2025

Indhold

Indledning og baggrund	2
Ansvar	2
<i>Rekvirenten</i>	3
<i>Forbeholdt lægevirkosomhed og sygeplejerskers kompetence ved telemedicin</i>	3
<i>Specialistvurdering indhentet i udlandet</i>	4
Andre forhold	4
Patientens samtykke til behandling	4
Tavshedspligt og videregivelse af helbredsoplysninger m.v.	4
Journalføring	5
<i>Opbevaring af journaloptegnelser</i>	5
Instrukser	5
Referencer	6
Ikrafttræden	6

Formålet med vejledningen

Denne vejledning har til formål at beskrive sundhedspersoners ansvarsforhold mv. i forbindelse med brug af **telemedicin**

Denne vejledning træder i kraft den 7. november 2025.

”Vejledning om ansvarsforholdene mv. ved sundhedsfagligt personalets brug af telemedicin ” fra april 2016 ophæves.

Indledning og baggrund

Ved telemedicin forstås i denne vejledning, at en sundhedsfaglig person, ved hjælp af video, billeder, lyd og måleresultater, i diagnostik og behandling, inddrager en anden sundhedsfaglig, som ikke fysisk er til stede dér hvor patienten befinder sig samt ved sundhedspersoners interaktion med patienter ved hjælp af video, billeder, lyd og måleresultater fx via Pusa app.

Telemedicinske ydelser er ikke begrænset af by- og landegrænser. Denne vejledning beskriver ansvarsforholdene mv. ved brug af telemedicin i Grønland og indhentning af specialistvurdering og behandling mv. i udlandet inklusivt Danmark. Vejledningen indeholder spørgsmål om information og samtykke, tavshedspligt og videregivelse af helbredsoplysninger mv. samt journalføring i forbindelse med brug af telemedicinske ydelser.

Ansvar

Ved brug af telemedicinske ydelser gælder de samme ansvarsforhold som ved fysisk udførelse af sundhedsfaglig virksomhed. Telemedicin ændrer ikke på de grundlæggende regler om autoriserede sundhedspersoners pligt til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed.

Den sundhedsperson, der foretager en telemedicinsk vurdering eller behandling, har det fulde faglige ansvar for sin vurdering og de beslutninger, der træffes på baggrund heraf. Sundhedspersonen skal sikre, at de oplysninger, der danner grundlag for vurderingen, er tilstrækkelige, og at vurderingen og den eventuelle behandling er fagligt forsvarlig.

Såfremt en læge i Grønland foretager en telemedicinsk vurdering, der er rekvireret af en sundhedsarbejder i en by eller bygd, og der efterfølgende ordineres en behandling, har lægen behandlingsansvaret. Hvis en sygeplejerske foretager en tilsvarende telemedicinsk vurdering, har sygeplejersken ansvaret for plejen.

Den sundhedsarbejder, der udfører behandling eller pleje på baggrund af en telemedicinsk vurdering, fungerer som medhjælp for den ansvarlige læge eller sygeplejerske. Ved medhjælp forstås en person, der udfører sundhedsfaglig virksomhed på vegne af en autoriseret sundhedsperson, som har det faglige ansvar for opgaven. Medhjælpen skal følge instruktionen nøje og er ansvarlig for at frasige sig opgaver, som vedkommende ikke føler sig kompetent til at udføre forsvarligt.

Tilsynet med udførelsen af telemedicinsk delegerede opgaver skal stå mål med opgavens kompleksitet og medhjælpens kompetencer. Tilsynet kan gennemføres via telemedicinsk kontakt, men den ansvarlige sundhedsperson skal kunne gribe ind, hvis der opstår tvivl om forsvarligheden.

Rekvirenten

Rekvirenten har ansvaret for at sikre, at de oplysninger, der skal danne grundlag for behandlingen, er tilstrækkelige for iværksættelse af en fagligt forsvarlig behandling. En rekvirerende læge, der på baggrund af telemedicinsk vurdering iværksætter en behandling, har et selvstændigt ansvar for den behandling, som iværksættes, dvs. for at den er fagligt forsvarlig. Rekvirenten har endvidere ansvar for at sikre, at telemedicinsk bistand kun anvendes inden for tydelige faglige og organisatoriske rammer, i overensstemmelse med Landslægeembedets vejledning nr. 4/2022 om delegation. Ledelsen skal sikre, at der foreligger skriftlige instrukser for telemedicinsk samarbejde, og at personalet er oplært og kompetent til at anvende telemedicin og kommunikere sundhedsfaglige oplysninger korrekt.

Forbeholdt lægevirksomhed og sygeplejerskers kompetence ved telemedicin

Ved brug af telemedicin gælder samme afgrænsning mellem lægers og sygeplejerskers virksomhed som ved fysisk behandling.

Lægeforbeholdt virksomhed omfatter diagnosticering, ordination og beslutning om behandling, herunder medicinordination og dosisændringer. Sådanne opgaver må kun udføres af læger – eller af andre sundhedspersoner efter udtrykkelig delegation eller rammedelegation fra en læge. Lægen har altid det overordnede behandlingsansvar, også når vurderingen sker via telemedicin.

Sygeplejerskers virksomhed omfatter selvstændig udførelse af sygeplejefaglige opgaver som pleje, observation, sår behandling, forebyggelse og vejledning. Sygeplejersken kan iværksætte disse behandlinger inden for eget autorisationsområde og instruere sundhedsassistenter i udførelsen som medhjælp.

Hvis en sygeplejerske via telemedicin skal iværksætte behandling, der normalt kræver lægeordination, må dette kun ske inden for gældende delegation eller rammedelegation fra en læge. I bygder uden lægekontakt kan sygeplejersken handle inden for fastlagte instrukser godkendt af regionslægen.

Specialistvurdering indhentet i udlandet

I tilfælde, hvor specialistvurdering til brug for diagnostik, behandling mv. indhentes uden for landets grænser, påhviler ansvaret for den iværksatte behandling, og grundlaget herfor, specialisten. Journalføringspligten påhviler også specialisten. Specialisten har ansvaret for at sikre, at de oplysninger, der skal danne grundlag for vurderingen, er tilstrækkelige, samt at vurderingen på dette grundlag er fagligt forsvarlig. Imidlertid har den rekvirerende læge et selvstændigt ansvar for at de vurderinger og behandlinger, som vedkommende foretager er forsvarlige og underbygget af de nødvendige undersøgelser og oplysninger. Behandlingsansvaret kan ikke overdrages til udenlandske sundhedspersoner – kun udførelsen af enkelte dele kan ske som delegeret virksomhed inden for klare faglige rammer.

Andre forhold

Det er rekvirenten, der anmoder om telemedicinsk bistand, der har ansvaret for at dokumentere, på hvilken måde og på hvilket tidspunkt anmodningen er afsendt. Det er også rekvirenten, der har anmodet om telemedicinsk bistand, der har ansvaret for at sikre, at der bliver fulgt op på den igangsatte behandling. Såfremt en telemedicinsk specialistvurdering foretaget i Danmark medvirker til en behandlingsskade, kan skaden anmeldes til Patienterstatningen i Danmark.

Patientens samtykke til behandling

Patientens informerede samtykke skal foreligge i forbindelse med undersøgelse og behandling af patienten. Et sådant samtykke anses som udgangspunkt også at omfatte indhentelse af telemedicinsk vurdering til brug for behandlingen.

Tavshedspligt og videregivelse af helbredsoplysninger m.v.

Telemedicin indebærer videregivelse af oplysninger om patientens helbredsforhold m.v. til brug for behandling af patienten. Disse oplysninger kan have form af tekster, billeder, værdier for laboratorieundersøgelser m.m. Det skal derfor sikres, at bestemmelserne om tavshedspligt og videregivelse af helbredsoplysninger m.v. i forbindelse med behandling er overholdt. Som udgangspunkt vil relevant videregivelse af helbredsoplysninger i forbindelse med brug af telemedicin være omfattet af patientens samtykke til den konkrete behandling. Har patienten givet informeret samtykke til behandling, indebærer dette således, at patienten også anses for at have givet samtykke til, at sundhedspersonen må videregive de for det aktuelle behandlingsforløb relevante helbredsoplysninger m.v. til brug for telemedicinsk vurdering og behandling. Derudover skal personfølsomme oplysninger behandles i overensstemmelse med god databehandlingskik.

Journalføring

Pligten til at føre ordnede optegnelser (journaler) påhviler enhver sundhedsperson, der som led i sin virksomhed foretager undersøgelse og behandling m.v. af patienter. Journalføringspligten påhviler ved brug af telemedicin både rekvirenten (sygeplejersken eller lægen), specialisten på DIH eller specialisten i udlandet. Den behandlende læge (rekvirenten) kan aftale med specialisten, at denne sender sine optegnelser m.v., således der ikke opstår tvivl om, hvilken vurdering, der er foretaget.

Når en telemedicinsk vurdering eller ordination indebærer, at en sundhedsperson handler som medhjælp på vegne af en læge eller sygeplejerske, skal dette fremgå af journalen som en dokumenteret delegation. Ved længerevarende eller komplekse behandlingsforløb bør det tydeligt fremgå, hvilken sundhedsperson der har det faglige ansvar for den delegerede opgave, og hvilke instruktioner der er givet.

Opbevaring af journaloptegnelser

Hvis den behandlende læge modtager specialistens optegnelser, overtager den behandlende læge herefter forpligtelsen til at indsætte speciallægens notater i patientens elektroniske patientjournal.

Instrukser

Der skal lokalt udarbejdes instrukser for anvendelse af telemedicin, der sikrer, at undersøgelser og behandlinger udføres forsvarligt og i overensstemmelse med gældende retningslinjer.

Instrukserne skal beskrive:

- Hvem der kan rekvirere og udføre telemedicinske vurderinger
- Hvordan ansvar og medhjælpsrelationer dokumenteres
- Hvordan tilsyn, oplæring og kompetencevurdering gennemføres
- Hvordan kommunikation og dataudveksling foregår sikkert og i overensstemmelse med gældende databeskyttelsesregler

Ledelsen er ansvarlig for, at instrukserne er kendte, ajourførte og tilgængelige for alt relevant personale

Referencer

Anordning nr. 860 af 18. december 1991 om ikraftsættelse af lov om udøvelse af lægegerning

Landstingsforordning nr. 7 af 30. oktober 1995 om sygeplejerskers autorisation og virke

Landstingsforordning nr. 6 af 31. maj 2001 om patienters retsstilling

Anordning nr. 1238 af 14. oktober 2016 om ikrafttræden for Grønland af lov om behandling af personoplysninger

Landslægeembedets vejledning nr. 4/2022 om brug af delegation af forbeholdt sundhedsfaglig virksomhed

Ikrafttræden

Denne vejledning træder i kraft den 7. november 2025.

Landslægeembedet, den 6. november 2025.

Paneeraq Noahsen / Navarana Johansen